

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

NAVOIY DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

O'ZBEKISTON TASVIRIY SAN'AT TARIXI

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 100 000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi: 110 000 – Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi: 70111201 – Tasviriy san'at va amaliy bezak san'ati

Navoiy– 2024

Fan/modul kodi O'TST205	O'quv yili 2024-2025	Semestr 3	Kreditlar 5	
Fan/modul turi tanlov	Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	O'zbekiston tasviriy san'at tarixi	60	90	150
2.	I. Fanning mazmuni Fanning maqsadi – O'zbekiston tasviriy san'at tarixi fani magistrnlarni inson ongi va hissiyotining shakllanishidan tortib bugungi kungacha yaratilgan va yaratilayotgan san'at asarlari (asosan tasviriy va amaliy san'at) bilan chuqur tanishtiradi. Fanning asosiy vazifasi – O'zbekiston tasviriy san'at tarixi fani kasbiy fanlari qatorida magistrnlarni tayyorlashda asosiy mezon hisoblanib, u magistrnlarga nazariy va seminar mashg'ulotlar orqali olib boriladi. Shuni ta'kidlash kerakki, seminar mashg'ulotlar qatorida nazariy bilimlar ham bo'lajak rassom-pedagoglarga ularning keyingi pedagogik va ijodiy faoliyatlarida muhim o'rin tutadi. Magistrnlarning O'zbekiston tasviriy san'at tarixi fanini yanada chuqur o'zlashtirishlarida o'qitishning ilg'or va zamonaviy texnologiyalaridan foydalanish, yangi informatsion-pedagogik texnologiyalarni tadbiiq qilish muhimdir. Fanni o'zlashtirishda darslik, o'quv uslubiy qo'llanmalar va ma'ruza matnlari, elektron adabiyotlar va tasvirlar, elektron materiallar, tasviriy san'at atributlaridan to'la foydalaniladi. Yetuk o'zbek tasviriy san'at usta rassomlarining jahon miqyosida tan olingan san'at asarlari namunalari hamda metodik jihatdan mukammal reproduktiv ishlari; zamonaviy kompyuter texnologiyalaridan foydalangan holda mashg'ulotlar tashkil etish; Buyuk san'at ustalari va ularning ijod etish jarayonlarini aks ettirishga bag'ishlangan kino lentalarini, chop etilgan namuna va elektron versiyalaridan keng foydalaniladi. II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: I-MODUL: O'ZBEKISTON TASVIRIY SAN'AT TARIXI FANIGA KIRISH. QADIMGI DUNYO SAN'ATI 1-mavzu. Ibtidoiy jamoa davri san'ati 2-mavzu. O'zbekistonda diniy qarashlarning paydo bo'ishi va uning san'atdagi ifodasi 3-mavzu. Dastlabki istilolar va ularning inqirozi natijasida vujudga kelgan mustaqil davlatlar davri san'ati II-MODUL: O'RTA ASRLAR SAN'ATI 4-mavzu. Ilk o'rta asrlar san'ati (V-VIII asrlar)			

5-mavzu. Arablar istilosi va undan keyin paydo bo'lgan mustaqil davlatlar davrida O'zbekiston san'ati

6-mavzu. Mo'g'ullar istilosi davri san'ati (1220-1340)

7-mavzu. Temur va temuriylar davri san'ati

8-mavzu. Xonliklar davri san'ati. XVI-XIX asrlar Shayboniyxon davlati

9-mavzu. Buxoro amirligi

10-mavzu. Xiva xonligi

11-mavzu. Qo'qon xonligi

III-MODUL: XIX ASRNING IKKINCHI YARMI - XX ASR O'ZBEKISTON SAN'ATI

12-mavzu. Chorizm mustamlakachiligi davri

13-mavzu. Sovet hukmronligi davrida O'zbekiston san'ati

14-mavzu. Mustaqillik yillari san'ati

15-mavzu. Yangi O'zbekiston tasviriy va amaliy san'ati

III. Seminar mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. San'at turlari va janrlari.
2. O'zbekiston hududida ibtidoiy davr san'ati.
3. O'rta Osiyo miniatyura maktablari.
4. O'rta asrlarda Sharq mamlakatlari san'ati
5. Amir Temur va Temuriylar davri san'ati
6. O'zbekiston tasviriy san'ati tarixining rivojlanishiga hissa qo'shgan san'atshunos - olimlar.
7. XX asr O'zbekiston san'ati.
8. K.Behzod - Sharq Rafaeli.
9. Naqqoshlik san'ati.
10. Temuriylar davri me'morchilik san'ati.
11. Zamonaviy me'morchilik san'ati.
12. Toshkent shahrida barpo etilgan XV asr me'moriy komplekslari.
13. O'rta asrlarda Samarqand me'morchiligi.
14. O'rta asrlarda O'rta Osiyo miniatyura san'ati.
15. Mustaqillik davri O'zbekiston tasviriy san'atida turli oqim va yo'nalishlar

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar.

Magistr mustaqil ta'limni tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlari hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi.

- darslik va o'quv qo'llanmalar bo'yicha fan boblari hamda mavzularini o'rganish;
- tarqatma materiallar ma'ruzalar qismini o'zlashtirish;
- maxsus adabiyotlar bo'yicha mavzular ustida ishlash;
- talabaning o'quv, ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog'liq bo'lgan fanlar bo'limlari va mavzularini chuqur o'rganish;

	- faol va muammoli o'qitish uslubidan foydalaniladigan o'quv mashg'ulotlari; - masofaviy ta'lim. Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular: 1917-1932 yillarda O'zbekiston dastgohli rangtasvir san'ati. 1930-1950 yillarda O'zbekiston me'morchiligi. 1930-1950 yillarda O'zbekiston rangtasvir san'ati. 1960-1990 yillarda O'zbekiston me'morchiligi. 1960-1990 yillarda O'zbekiston rangtasvir san'ati. 1960-1990 yillarda O'zbekiston haykaltaroshlik san'ati. Istiqloq davrida O'zbekiston mahobatli rangtasvir san'ati.
4.	VI. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Magistr bilishi kerak: - O'zbekiston tasviriy san'at tarixi fanining san'atda tutgan o'rni, san'atning paydo bo'lishi tarixi; - O'zbekiston san'ati; - magistrlar tasviriy san'atga oid maxsus iboralar; - tasviriy san'at tur va janrlari, turli davr va mamlakat ijodkorlarining ism va familiyalarini, ularning asosiy asarlarining nomlarini va shu asarlari bilan jahon san'atiga qo'shgan hissasi haqida <i>bilishi kerak.</i> - Tasviriy san'at tarixi darslarini rejalashtirish. O'zbekiston san'atida yorqin iz qoldirgan me'morlar, haykaltaroshlar, rassomlar va amaliy san'at ustalari hayoti va ijodi bilan tanishish. - San'at turlarini bilishi, turli janrlarda bajarilgan asarlarni ajrata bilishi va mualliflarini hayoti va ijodini o'rganish. - Tasviriy san'at tarixi mashg'ulotlarini tashkil etishda san'at asarlarini tahlil eta olish, yaxshi o'zlashtiruvchi va boshlovchi o'quvchilar bilan individual darslar olib borish, o'quvchilar ijodiy ishlarini baholay olish kabi <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi;</i> - Talabalarga tasviriy san'at tarixi mashg'ulotlarini tashkil etishda san'at asarlarini tahlil eta olish, yaxshi o'zlashtiruvchi va boshlovchi o'quvchilar bilan individual darslar olib borish, o'quvchilar ijodiy ishlarini baholay olish to'g'risida aniq <i>malakalariga ega bo'lishi kerak.</i>
5.	VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • interfaol keys-stadilar; (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • amaliy mashg'ulotlar • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar. • ijodiy ishlar yaratish

6. VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.

7.

IX. Asosiy adabiyotlar:

1. Abdullayev N. O'zbekiston san'ati tarixi. O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti. Toshkent – 2007
2. Abdullayev N. "San'at tarixi" 2/1 Toshkent, San'at – 2001.
3. Oydinov N "Tasviriy san'at tarixidan lavhalar". Toshkent, O'qituvchi – 1997.
4. O.D.Raximov "Rangtasvir" O'quv qo'llanma. Buxoro 2021
5. S.F.Abdullayev, I.N.Gadoyev "Rangtasvir" O'quv qo'llanma. Navoiy 2021
6. Sh.U.Bobonazarov "Rangtasvir" O'quv qo'llanma. Navoiy 2022

Qo'shimcha adabiyotlar:

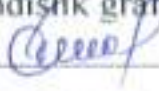
7. Abdullaev N.U. "San'at tarixi" elektron o'quv qo'llanma 2005.
8. N.Oydinov. Ajdodlarimiz san'ati va etiqodi. Toshkent. «O'qituvchi» 1992 y.
9. O'zbekiston san'ati. Toshkent "Sharq" nashriyot-matbaa aksiyadorlik kom'aniyasi bosh taxririya. 2001 y.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni

1. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida. (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 y., 6-son, 70-modda)
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 6 noyabrdagi "O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" gi PF-6108-son farmoni.

Axborot manbalari

1. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi xukumat portali.
2. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
3. www.tdpu.uz
4. www.Ziyonet.uz
5. www.edu.uz
6. [tdpu - INTRANET. Ped](http://tdpu-intranet.ped)
7. [www.nbgf.Intal.uz](http://www.nbgf.intal.uz)

8.	Navoiy davlat pedagogika instituti tomonidan ishlab chiqilgan va institut Kengashining 2024 yil "6" "09" _____ dagi qarori bilan tasdiqlangan
9.	Fan/modul uchun mas'ullar va dastur mualliflari: Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi kafedrası v.b.dots. p.f.f.d. (PhD) S.A.Shovdirov
10.	Taqrizchilar: O.D.Raximov – NDPI, "Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi" kafedrası dotsenti S.S.Abdullayev – BuxDU "Tasviriy san'at va amaliy san'at kafedrası" dotsenti

Kafedra mudiri t.f.n. A.H.Abdullayev

No Ts/M-70d